

Sygn. akt V KZ 57/19

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 5 listopada 2019 r.,

w sprawie P.D.

zażalenia na zarządzenie upoważnionego sędziego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...), z dnia 30 sierpnia 2019 r., sygn. akt II AKo (...),
o odmowie przyjęcia osobistego wniosku P.D. o wznowienie postępowania,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

P.D. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. akt II K (...), został uznany winnym popełnienia wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami licznych (55) czynów określonych w art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 17 listopada 2009 r., sygn. akt VII Ka (...). W dniu 5 października 2010 r. P.D. skierował wniosek o wznowienie postępowania w sprawach zakończonych wyrokami Sądu Rejonowego w Z. z dnia 7 listopada 2008 r., sygn. akt II K (...) oraz wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 24 listopada 2008 r., sygn. akt II K (...) (k. 1185-1187). W dniu 25 lutego 2011 r. została przedstawiona przez obrońcę z urzędu skazanego P.D. opinia o braku podstaw do wznowienia postępowania w tej sprawie (k. 1196). W opinii obrońca stwierdził, że czyny objęte wskazanymi dwoma

wyrokami nie są tymi samymi czynami i mogły być przedmiotem osobnych procesów. Następnie skazany został wezwany do uzupełnienia braków formalnych wniosku o wznowienie postępowania poprzez sporządzenie i podpisanie go przez ustanowionego adwokata pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku (k. 1201). Zarządzeniem z dnia 29 marca 2011 r. (sygn. akt II AKo (...)) odmówiono przyjęcia osobistego wniosku o wznowienie postępowania (k. 1202).

W dniu 29 kwietnia 2019 r. P.D. wystąpił z kolejnym wnioskiem o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II K (...) Sądu Rejonowego w Z. i VII Ka (...) Sądu Okręgowego w Z. (k. 1220). We wniosku podniósł, że ujawniły się nowe fakty i dowody w jego sprawie, nieznane przedtem sądowi, bowiem L.L. oświadczył, że to on wraz z M.L. dokonali tego czynu, za który on został skazany. Wniósł także o przesłuchanie z użyciem wariografu w celu udowodnienia własnej niewinności.

Na mocy zarządzenia z dnia 14 maja 2019 r. skazany został wezwany do usunięcia w terminie 7 dni braku formalnego wniosku przez złożenie go jako sporządzonego przez obrońcę z wyboru oraz dołączenie dowodu uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 150 zł pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania (k. 1234). Po otrzymaniu tego pisma, w dniu 19 maja 2019 r., P.D. wniósł o przyznanie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku (k. 1238). Wyznaczony zarządzeniem z dnia 25 czerwca 2019 r. (k. 1348) celem ewentualnego sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania, obrońca z urzędu złożył opinię o braku podstaw do wznowienia wymienionego postępowania (k. 1352). W treści tej opinii obrońca wskazał, że Sądy obu instancji procedujące w sprawie oceniły wyjaśnienia składane przez poszczególnych oskarżonych przez pryzmat ewentualnych pomówień i na podstawie zgromadzonego materiału doszły do przekonania, iż P.D. dopuścił się zarzucanych mu czynów. Jednocześnie wskazał, że skoro L.L. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, to niecelowe byłoby pomawianie innych osób. Ponadto w aktach sprawy znajdują się dokumenty potwierdzające udział skazanego w popełnieniu przypisanych mu przestępstw, które potwierdzają wyjaśnienia L.L., w tym także wyjaśnienia samego skazanego przyznającego się początkowo do winy. Obrońca nie znalazł więc podstaw do uznania, że zachodzi w niniejszej sprawie

podstawa do wznowienia postępowania w postaci nowych faktów i dowodów, które mogłyby doprowadzić do zmiany wyroku Sądu I instancji.

Na mocy zarządzenia z dnia 16 lipca 2019 r. skazany został ponownie wezwany do uzupełnienia braków formalnych osobistego wniosku o wznowienie postępowania z dnia 29 kwietnia 2019 r. Jednocześnie został poinformowany, że nie jest możliwe wyznaczenie kolejnego obrońcy z urzędu (k. 1356). Mimo upływu określonego terminu brak formalny nie został usunięty.

Zarządzeniem sędziego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...), z dnia 30 sierpnia 2019 r., sygn. akt II AKo (...), odmówiono przyjęcia osobistego wniosku o wznowienie postępowania. Pismo to zostało doręczone skazanemu w dniu 10 września 2019 r. (k. 1363, 1365).

W dniu 13 września 2019 r. (data na kopercie, k. 1367) skazany P.D. złożył zażalenie na to zarządzenie. W skardze tej podniósł, że nie wie, o jakie braki formalne chodzi i czego konkretnie nie złożył, a także, że jest osobą niewinną i został skazany za przestępstwo popełnione przez kogo innego, ponieważ był w tym czasie w K., gdzie popełniał inne przestępstwo. Wniósł również o przesłuchanie go z użyciem wariografu, co ma udowodnić, że jest osobą niewinną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skazanego P.D. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 545 § 2 k.p.k. stwierdza jednoznacznie, że jeśli wniosek o wznowienie postępowania nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. W doktrynie oraz orzecnictwie obowiązek ten określany jest powszechnie jako przymus adwokacki, chodzi bowiem o to, by przedmiotowy wniosek opracował podmiot fachowy. Użyte w tym przepisie sformułowanie „powinien” jest równoznaczne z bezwzględną koniecznością realizacji nakazu w nim zawartego. A zatem złożenie wniosku o wznowienie postępowania sporządzonego osobiście przez samego wnioskodawcę (skazanego, ukaranego), jest czynnością prawnie bezskuteczną. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2012 r., III KZ 67/12, Lex Nr 1220908; z dnia 21 listopada 2012 r., IV KZ 65/12, Lex Nr 1228644; z dnia 30 września 1996 r., V KZ 47/96, OSNKW 1996, z. 11 – 12, poz. 88). A zatem w przedmiotowej sprawie skazany nie był uprawniony do sporządzenia osobiście

wniosku o wznowienie postępowania. Brak formalny wniosku polegający na niesporządzeniu i jego niepodpisaniu przez adwokata albo radcę prawnego mógł być usunięty tylko w ten sposób, że skazany ustanowiłby pełnomocnika w osobie adwokata lub radcy prawnego z wyboru, gdyż został prawidłowo do tego wezwany w trybie art. 120 § 1 k.p.k.

Rozpoznając niniejsze zażalenie Sąd Najwyższy nie mógł badać zasadności skazania, jak również przeprowadzać postępowania dowodowego (np. w formie powołania biegłego w celu przeprowadzenia przesłuchania z użyciem wariografu), podobnie jak też istnienia przesłanek do wznowienia postępowania, gdyż stanowiłoby to obejście przepisów ustanawiających przymus adwokacki.

Należy zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi albo radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą. Ponieważ jednak w przedmiotowej sprawie skazany mimo wezwania nie usunął braku formalnego, wydanie zaskarżonego zarządzenia stało się konieczne. Wniosek o wznowienie postępowania nie może być napisany osobiście przez samego skazanego. Musi być sporządzony i podpisany przez osobę, która ma do tego uprawnienia, czyli adwokata albo radcę prawnego.

Zaskarżone zarządzenie jest w pełni zasadne i należało utrzymać je w mocy.

as